

Orientacions didàctiques

- La finalitat d'aquesta doble pàgina és introduir l'estudi de la població i el territori del món.
- Ajudarem a identificar els diferents continents reflectits al mapa del món.
- Entenderem com es distribueix la població mundial amb l'ajuda d'un símil.
- Repassarem les llengües que més es parlen al planeta.

Al llarg del tema descobrirem:

- Com es distribueix la població al món i a Espanya.
- Com es compten i classifiquen els habitants d'un territori.
- Com és la població de Catalunya.

Solucions de les activitats

1. Al mapa hi ha representats els continents següents: Àsia, Amèrica, Oceania, Europa, i Àfrica.
2. Resposta personal..
3. Activitat personal.
4. A l'aldea hi ha més habitants d'Àsia i d'Àfrica. En canvi, només 1 de cada 100 habitants és d'Oceania.
5. Els idiomes més parlats de l'aldea són *el xinès, l'anglès, l'hindi, l'espanyol i l'àrab*.

Activitat personal. Per realitzar l'activitat, els alumnes poden realitzar un mapa del món en el qual hauran de situar els països i continents en què es parlen aquestes llengües.

6. Activitat personal. Per realitzar l'activitat, els alumnes poden saludar-se els uns als altres dient abans en quin idioma ho faran. Per exemple: *anglès, hello, goodbye!*

Si hi ha alumnes d'altres països, poden escriure les salutacions del seu idioma a la pissarra i animar la resta de la classe a repetir-los.

Activitats de reforç

1. Demanare als nens que expliquin si han estat alguna vegada en

3 La població i el territori

En aquest tema descobriràs:

- Com es distribueix la població al món i a Espanya.
- Per què varia la població.
- Com es classifica la població.
- Com es compten els habitants d'un territori.
- Com és la població de Catalunya.

1. Quins continents hi ha representats al mapa? Identifica'ls.
2. Vius en un poble o en una ciutat? Justifica la resposta.
3. Busca a Internet quants habitants hi ha a la localitat on vius.

	DIMENSIO	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	INDICADORS
ÀMBIT CONEIXEMENT DEL MEDI	Món actual	1. Plantejar-se... 3. Interpretar...	Consulteu la Gradació

COMPETÈNCIA	INDICADORS	TASQUES I ACTIVITATS
TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ I COMPETÈNCIA DIGITAL	Utilitzar les Tecnologies de la Informació per aprendre.	Buscar a Internet el nombre d'habitants de la pròpia localitat. Act. 3 Investigar quines són les llengües més parlades al món. Act. 5
APRENDRE A APRENDRE	Organitzar la informació amb diverses formes d'esquematitzar, sintetitzar i exposar continguts.	Classificar en una taula les llengües més parlades del món i els països on es parlen. Act. 5
CULTURAL I ARTÍSTICA	Desenvolupar actituds d'interès per la pròpia cultura i valorar les cultures diferents a la pròpia.	Buscar com és diu <i>hola</i> i <i>adéu</i> en quatre de les llengües esmentades en el text. Act. 6
COMUNICACIÓ LINGÜÍSTICA	Desenvolupar la comprensió lectora i analitzar el contingut d'un text.	Identificar els continents més poblats i les llengües que s'hi parlen. Act. 4

Si el món fos un poblet

La Terra està molt poblada. L'any 2014 la població mundial era de set mil dos-cents milions de persones. Com que ens costa de fer-nos una idea d'aquestes xifres tan altes, imaginem-nos que la Terra és un poblet on viuen cent persones.

Estàs a punt per conèixer el nostre poblet?

Descobreix d'on són els habitants.

De les cent persones que viuen al poblet, 60 són d'Àsia, 15 són d'Àfrica, 10 són d'Europa, 14 han vingut d'Amèrica i 1 d'Oceania.

Quines llengües parlen?

Al poblet s'hi parlen unes sis mil llengües. 21 persones parlen algun dialecte del xinès, 9 parlen anglès, 9 parlen hindi, 8 parlen espanyol, 5 parlen àrab, 4 parlen bengalí, 3 parlen rus i 3 parlen portuguès. Si saps dir "hola" en aquestes llengües, pots saludar més de la meitat de la població del poblet.

Quina edat tenen els habitants?

Al poblet hi viuen 35 persones de menys de 20 anys, 60 són adults i només 5 persones tenen més de 70 anys.

Quanta gent hi viurà en el futur?

La població creix i cada any hi ha dues persones més i es preveu que l'any 2050 hi viuran 200 persones.

David J. SMITH: *If the World Were a Village*.
Toronto, Kids Can Press, 2014.
(Reelaborat i traduït).

Llegeix i comprèn

4. De quins continents hi ha més habitants al poblet? I menys?

5. Quines llengües són les que s'hi parlen més? Ordena les dades en una taula. Per què es diu que si parles aquests idiomes pots saludar més del 50% dels habitants? Investiga a quins països es parlen i a quins continents estan situats aquests països.

Expressa't amb paraules teves

6. Busca com es diu "hola" i "adéu" en quatre de les llengües que hem esmentat.

un altre continent. Preguntarem:

- *Quan van viatjar-hi? Qui els va acompanyar? On es van allotjar?*
- *Quins llocs van visitar? Què és el que més els va agradar? Què és el que menys?*
- *A quins altres continents els agradaria viatjar? Per què?*

Solució: Activitat personal.

Activitats d'ampliació

1. Aplicarem a la classe el mateix símil que utilitza el text de l'aldea. Descobrirem:

- Quins idiomes s'hi parlen.
- Quina edat tenen els alumnes.
- De quin país i continent ve cada persona.

Començarem escrivint la llengua principal a la pissarra, per exemple: Català. Després, preguntarem:

- *Quants de vosaltres parleu català?*

Un cop comptades el nombre de mans alçades, apuntarem el nombre total al costat de l'idioma.

A continuació, repetirem el mateix procés, però amb una altra llengua, per exemple, l'anglès. Així fins que hàgim acabat d'apuntar a la pissarra tots els idiomes que es parlen a la classe.

Acabada aquesta part, es procedirà a fer el mateix amb l'edat. Preguntarem:

- *Quants de vosaltres teniu 10 anys?*

Un cop hàgiu anotat la distribució dels alumnes per grups d'edat, preguntarem sobre la procedència, apuntant el país i respecte continent en cada cas.

Quan hàgim acabat, demanarem als alumnes que tradueixin les dades extretes visualment. Poden fer un gràfic o un dibuix. Podem ajudar-los amb un exemple a la pissarra.

Els alumnes que hagin completat l'activitat, poden mostrar el resultat als seus companys.

Solució: Activitat personal.

NAVEGUEM PER TICHING

- <http://www.tiching.com/681185> – Aquest enllaç conté un joc interactiu que permet a l'alumne aprendre nous conceptes d'una manera divertida.

La pàgina ofereix informació sobre els continents i els oceans. Ens centrarem sobretot en les activitats relacionades amb els continents on els alumnes podran conèixer les característiques de cadascun.

LLIBRE DIGITAL

- *Activitats autocorrectives* que l'alumnat podrà resoldre individualment i comprovar si les solucions són correctes.
- *Activitats obertes* que l'alumnat podrà solucionar i el professor o professora corregirà posteriorment.

Orientacions didàctiques

■ En aquesta pàgina doble els alumnes coneixeran com es distribueix la població mundial i europea:

- Sabrem quants habitants viuen a cada continent.
- Aprendre per què hi ha llocs que tenen més població que altres.
- Analitzarem la distribució de la població a Espanya.

Solucions de les activitats

1. Els continents de més a menys habitants s'ordenen de la manera següent: Àsia, Àfrica, Amèrica, Europa i Oceania.

Europa ocupa el quart lloc.

2. Espanya té una població d'uns 46 milions d'habitants. Oceania té una població de 39 milions d'habitants. Per tant, a Espanya (país) hi ha més habitants que a Oceania (continent).

3. Resposta personal. Els alumnes i les alumnes hauran d'explicar els motius de la seva elecció. Alguns exemples són: a prop de grans rius (per l'aigua), a prop de la costa (pel clima), en territoris plans (per la facilitat de conreu i construcció) i a les grans ciutats (per les comunicacions, els serveis i la possibilitat de trobar treball).

4. Els alumnes respondran de la manera següent:

- Les cinc Comunitats amb un nombre més gran d'habitants (per ordre de més a menys) són: Andalusia, Catalunya, Comunitat de Madrid, Comunitat Valenciana i Galícia. Andalusia es troba al sud de la península. La Comunitat Valenciana i Catalunya estan situades al litoral mediterrani, Madrid al centre de la península, i Galícia, al nord-est.
- Les cinc Comunitats amb menys habitants (per ordre de menys a més) són: Melilla, Ceuta, La Rioja, Cantàbria i Navarra.
- La majoria de grans ciutats es concentren al llarg del litoral mediterrani (com Barcelona, Va-

1 La població i la seva distribució

La població és el conjunt de persones que viuen en un territori; pot ser una localitat, un país, un continent o tot el planeta.

1 La població mundial

La població de la Terra és d'uns set mil milions d'habitants.

Si observem la població per continents, veiem que al continent on viuen més habitants és Àsia, que aplega més de la meitat de la població mundial.

Els habitants de la Terra no estan distribuïts homogèniament per tot el planeta. Hi ha països o ciutats que tenen molta més població que uns altres.

Per què passa això?

1. Observa el mapa i ordena els continents de més nombre d'habitants a menys. Quin lloc ocupa Europa?

LA POBLACIÓ MUNDIAL PER CONTINENTS

2. Consulta quina és la població actual d'Espanya i compara-la amb la població d'Oceania. On hi ha més habitants?

2 La distribució de la població

La població tendeix a situar-se en aquells llocs més favorables per viure-hi. Així, els éssers humans s'estableixen principalment en aquests llocs:

- A prop de grans rius, perquè hi ha abundància d'aigua.
- En llocs situats a la vora de la costa, on el clima és més suau.
- Als territoris on el relleu és pla, perquè és més fàcil de treballar la terra i construir-hi edificis i vies de comunicació.
- A les grans ciutats, perquè hi ha més serveis, comunicacions més bones i més fàcil de trobar-hi feina.

3. Segons la teva opinió, quin és el factor que influeix més a l'hora de triar un lloc per viure-hi? Justifica la resposta.

Hi ha moltes ciutats que estan situades a prop de la costa.

Els deserts són zones poc habitades.

38 Tema 3

	DIMENSIÓ	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	INDICADORS
ÀMBIT CONEIXEMENT DEL MEDI	Món actual	1. Plantejar-se... 3. Interpretar... 4. Analitzar...	Consulteu la Gradació

COMPETÈNCIA	INDICADORS	TASQUES I ACTIVITATS
TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ I COMPETÈNCIA DIGITAL	Cercar la informació i interpretar-la utilitzant les TIC.	Buscar la població d'Espanya i comparar-la amb la d'Oceania. Act. 2 Buscar ciutats construïdes als marges dels rius, Ebre, Tajo, Guadalquivir i Duero. Act. 6
COMPETÈNCIA MATEMÀTICA	Aplicar càlculs matemàtics en el coneixement de la realitat.	Calcular i comparar el nombre d'habitants de dos o més indrets. Act. 2 i 4 Calcular on hi ha més concentració d'habitants a Espanya. Act. 4
COMUNICACIÓ LINGÜÍSTICA	Construir un discurs ben estructurat, coherent i cohesionat.	Explicar els factors que influeixen a l'hora de triar un lloc per viure. Act. 3
AUTONOMIA I INICIATIVA PERSONAL	Reflexionar sobre un tema per elaborar-ne una opinió raonada.	Justificar els factors que influeixen per triar un lloc per viure. Act. 3

3 La distribuci3n de la poblaci3n espanyola

De la mateixa manera que passa al m3n, a Espanya la poblaci3n no est3 distribu3da d'una manera homog3nia pel territori:

- Una bona part de la poblaci3n viu a prop de la costa, especialment la del mar Mediterrani.
- L'interior peninsular no est3 tan poblat, exceptuant la Comunitat de Madrid.

El litoral mediterrani destaca pel desenvolupament industrial i comercial i pel fet de ser una de les principals destinacions tur3stiques d'Espanya i d'Europa. És on hi ha algunes de les ciutats amb m3s habitants: Barcelona, Val3ncia, Alacant, M3laga i Palma. Catalunya 3s la segona Comunitat amb m3s poblaci3n.

La ciutat de Madrid, com a capital d'Espanya, i les seves rodalies 3s la zona m3s poblada de l'interior peninsular.

4. Mira el mapa i contesta:

- Quines s3n les cinc Comunitats que tenen un nombre m3s alt d'habitants? On estan situades?
- Quines s3n les cinc Comunitats amb menys habitants?
- On hi ha m3s concentraci3n de grans ciutats?

5. Per qu3 a Espanya la poblaci3n es concentra a la costa mediterr3nia?
6. Esbrina el nom d'algunes ciutats que hi ha constru3des als marges dels rius Ebre, Tajo, Guadalquivir i Duero.

Tema 3 39

l3ncia o M3laga) i al centre de la pen3nsula (Madrid).

5. A Espanya, la poblaci3n es concentra sobretot a la costa mediterr3nia pel seu desenvolupament industrial i comercial, pel seu clima, i per ser un dels principals destins tur3stics de la pen3nsula i del continent (per aquest motiu existeixen tamb3 m3s possibilitats de poder trobar feina).

6. Activitat personal. Proposem:

- Ebro: Zaragoza, Logro3o.
- Tajo: Toledo, Aranjuez.
- Guadalquivir: Sevilla, C3rdoba.
- Duero: Zamora, Soria.

Activitats de refor3

1. Els alumnes han de buscar a Internet quines s3n les ciutats m3s poblades del m3n. Cada alumne en triar3 una i contestar3 les preguntes seg3ents:

- A quin pa3 i continent es troba aquesta ciutat?
- Quants habitants t3 aquesta ciutat?
- Hi ha un riu gran a prop o a la mateixa ciutat?
- Aquesta ciutat est3 a prop de la costa? De quin mar o oce3 es tracta?
- Per qu3 has triat aquesta ciutat?
- Hi has esta? T'agradaria anar-hi o viure-hi?

Cada alumne pot fer una breu presentaci3 de la seva ciutat.

Soluci3: Activitat personal

NAVEGUEM PER TICHING

- <http://www.tiching.com/724855> - Proposta did3ctica al voltant de la poblaci3n espanyola: nombre, evoluci3, caracter3stiques, densitat per zona, etc.

Els exercicis proposen relacionar conceptes i quantitats amb zones del mapa d'Espanya, triar les respostes correctes a q3estions sobre la densitat o les caracter3stiques de la poblaci3n, resoldre trencaclosques i sopes de lletres o posar en ordre un text te3ric sobre el tema.

LLIBRE DIGITAL

- **Activitats autocorrectives** que l'alumnat podr3 resoldre individualment i comprovar si les solucions s3n correctes.
- **Activitats obertes** que l'alumnat podr3 solucionar i el professor o professora corregir3 posteriorment.

ANOTACIONS

Orientacions didàctiques

■ L'objectiu d'aquest apartat és analitzar les causes que fan que una població variï. Els alumnes:

- Identificaran les causes d'augment o disminució de la població.
- Observaran la influència de l'emigració i la immigració.
- Aprendre a calcular la variació de població.
- Sabran interpretar les dades de les taules que fan referència a la variació de la població.

Solucions de les activitats

1. A la localitat han nascut 2.737 persones durant l'any.

A la localitat han mort 1.537 persones durant l'any.

En total, s'han registrat més naixements que defuncions.

El creixement natural d'aquesta població és de 1.200 persones.

De la localitat han emigrat 814 persones.

A la localitat han arribat 1.178 immigrants. Hi ha hagut més immigrants.

El creixement migratori de la població és de 364 persones.

La població d'aquesta localitat ha crescut en 1.564 habitants.

Activitats de reforç

1. Escriurem una llista de paraules perquè els alumnes defineixin cada un d'aquests conceptes:

naixements, defuncions, creixement natural, emigració, immigració, emigrants, immigrants, creixement migratori, creixement real.

Solució:

- **Naixements:** nombre de nens i nenes que neixen a un lloc i en un període de temps determinats.
- **Defuncions:** nombre de persones que moren al mateix lloc i període de temps.

2 Descobreixo...

Per què varia la població

La població d'un territori, i fins i tot la que forma la teva família, no sempre és igual. De vegades la població augmenta d'un any a l'altre. I unes altres vegades disminueix.

Quines són les causes que fan que una població variï?

Els naixements i les defuncions

Els naixements. És el nombre d'infants que neixen en un lloc i en un període de temps determinats.

Les defuncions. És el nombre de persones que es moren en un mateix territori i en el mateix període de temps.

La població d'un territori augmenta quan hi ha més naixements que defuncions. I disminueix quan la xifra de defuncions supera la de naixements.

La diferència entre el nombre de persones que neixen i les que es moren és el **creixement natural**.

Calculem-lo

A la localitat on viu la Maria aquest any s'hi han registrat:

Naixements: 1500

Defuncions: 800

La població ha augmentat o ha disminuït? Calcula la diferència que hi ha entre naixements i defuncions per saber-ho:

$$1500 - 800 = 700$$

L'emigració i la immigració

L'emigració. És el moviment de persones que abandonen un territori. Aquestes persones són els **emigrants**.

La immigració. És el moviment de persones que arriben en un territori. Els emigrants, quan arriben al lloc de destinació, passen a ser **immigrants**.

La població augmenta quan el nombre d'immigrants és superior al d'emigrants. I disminueix quan hi ha més emigrants que immigrants.

La diferència entre la immigració i l'emigració és el **creixement migratori**.

Calculem-lo

A la localitat de la Maria aquest any hi ha hagut:

Emigrants: 220

Immigrants: 250

La població ha augmentat o ha disminuït? Calcula la diferència que hi ha entre els immigrants i els emigrants per saber-ho:

$$250 - 220 = 30$$

40 Tema 3

	DIMENSIO	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	INDICADORS
ÀMBIT CONEIXEMENT DEL MEDI	Món actual	1. Plantejar-se... 2. Interpretar... 5. Valorar...	Consulteu la Gradació

COMPETÈNCIA	INDICADORS	TASQUES I ACTIVITATS
COMPETÈNCIA MATEMÀTICA	Aplicar càlculs matemàtics en el coneixement i les dades de la realitat.	Calcular el creixement natural i el creixement real d'una població a partir d'unes dades. Act. 1
APRENDRE A APRENDRE	Establir equivalències, paral·lelismes o altres tipus de relacions entre elements diversos.	Relacionar les dades obtingudes en el càlcul del creixement d'una població amb valors determinats. Act. 1
COMUNICACIÓ LINGÜÍSTICA	Comprendre el contingut del text i identificar-ne els elements clau.	Llegir i comprendre la variabilitat de l'índex de població. <i>Descobreixo...</i>
TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ I COMPETÈNCIA DIGITAL	Interpretar la informació continguda en gràfics, taules, mapes conceptuals, etc.	Reconèixer les dades recollides en una taula de població. Act. 1 Interpretar els valors d'un gràfic sobre els factors de creixement de la població. <i>Quant creix...</i>

Quant creix realment la població?

Un cop hàgim obtingut les dades del creixement natural i del creixement migratori podem saber quant ha crescut en realitat la població d'un territori.

El **creixement real** és el resultat de la suma del creixement natural i del creixement migratori.

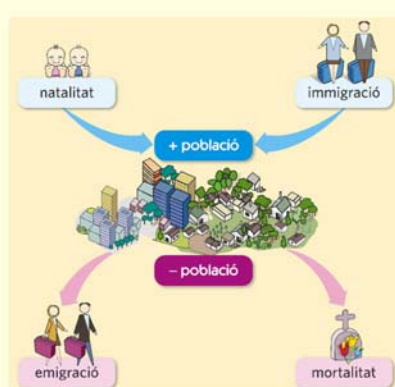
Calculem-lo

Recorda que a la localitat de la Maria hi ha hagut un creixement natural de 700 habitants i un creixement migratori de 30 habitants.

Quant ha crescut realment la població de la localitat de la Maria?

Fem una suma per calcular-ho:

$$700 + 30 = 730$$

1. Llegeix les dades de les taules que fan referència a la variació de la població d'una localitat durant un any:

	NAIXEMENTS I DEFUNCIONS PER MESOS											
	G	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Naixements	227	221	211	243	254	231	219	216	228	264	211	212
Defuncions	144	178	156	143	111	101	118	133	104	109	107	133

- Quantes persones han nascut a la localitat durant l'any? Quantes n'han mort? S'hi han enregistrat més naixements o més defuncions?
- Calcula el creixement natural d'aquesta població.

	EMIGRACIÓ I IMMIGRACIÓ PER MESOS											
	G	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Emigrants	73	65	62	63	91	73	63	50	51	84	88	51
Immigrants	120	134	118	78	86	68	87	90	144	98	75	80

- Quantes persones han emigrat de la localitat? Quantes han arribat? Ni han emigrat més o n'hi han immigrat més?
- Ara calcula el creixement migratori de la població d'aquesta localitat.
- Quin és el creixement real de la població d'aquesta localitat?

Tema 3 41

- Creixement natural: *diferència entre el nombre de persones que neixen i moren.*
- Emigració: *moviment de persones que abandonen un territori.*
- Immigració: *moviment de persones que arriben a un territori.*
- Emigrants: *persones que abandonen un territori.*
- Immigrants: *persones que arriben a un territori.*
- Creixement migratori: *diferència entre la immigració i l'emigració.*
- Creixement real: *resultat de la suma del creixement natural i el creixement migratori.*

2. Dividirem la classe en grups. Cada grup haurà de crear un poble imaginari i aportarà les dades següents:

- El nombre de naixements de cada mes a l'any anterior
- El nombre de defuncions de cada mes a l'any anterior.
- El creixement natural.
- El nombre de persones que van emigrar a d'altres llocs.
- El nombre de persones que van arribar al poble d'altres llocs.
- El creixement migratori.
- El creixement real.

Els alumnes i les alumnes poden utilitzar les taules i gràfics del llibre com a model i acompanyar les dades de símbols o dibuixos relacionats amb el tema.

Després, escollirem dos o tres grups perquè presentin les seves conclusions davant la resta de la classe.

Solució: Activitat en grup.

NAVEGUEM PER TICHING

- <http://www.tiching.com/727962> – Per conèixer més dades sobre la immigració a Catalunya podem consultar aquesta pàgina web.

Hi trobarem un informe molt complet amb gràfics i mapes on consultar diversos aspectes sobre la immigració a casa nostra com ara: distribució territorial, procedència, situació en l'àmbit econòmic, familiar, educatiu, etc.

LLIBRE DIGITAL

- *Activitats autocorrectives* que l'alumnat podrà resoldre individualment i comprovar si les solucions són correctes.
- *Activitats obertes* que l'alumnat podrà solucionar i el professor o professora corregirà posteriorment.

Activitats d'ampliació

1. Realitzarem les preguntes següents als alumnes:

- Coneixes algú que hagi emigrat de la teva localitat? Explica la teva experiència.
- I a algú que hagi arribat a la teva localitat d'un altre lloc? Explica la teva experiència.
- Per quins motius creus que s'emigra?

Solució: Resposta personal

Orientacions didàctiques

■ La finalitat d'aquesta pàgina doble és aprendre a elaborar un cens. Per això:

- Identificarem què és i per què serveix el padró d'habitants.
- Entendrem què és i per què serveix el cens de població.
- Elaborarem un cens entre tots els alumnes de la classe.

Solucions de les activitats

1. Activitat personal. Concedirem uns dies perquè els alumnes disposin de temps suficient per realitzar la tasca.
2. Activitat en grup. Podem dividir la classe en dos o tres grups grans perquè realitzin la pregunta a la directora del col·legi i analitzin la resposta.
3. Activitat personal. Posarem en comú la informació obtinguda pels alumnes i la comentarem junts.
4. Activitat en grup.

Dividirem la classe en tres grups i seguirem les instruccions del llibre.

El grup encarregat d'elaborar l'enquesta pot utilitzar, per exemple, la que apareix al llibre com a model.

Si és necessari, ajudarem el grup encarregat d'interpretar les dades i extreure la informació.

5. Activitat en grup. Per dur a terme el comentari podem mantenir els grups de l'activitat anterior.

Activitats de reforç

1. Escriurem aquestes paraules a la pissarra i els alumnes hauran de definir cada un d'aquests conceptes:

padró, empadronar-se, cens.

Solució:

- **Padró:** és un formulari que cada cada persona ha d'omplir amb els seus noms i cognoms, sexe,

Aprentent de geògraf@

Elaboració d'un cens de la classe

El nombre d'habitants d'un municipi o d'un país se sap gràcies als recomptes que es fan de la població.

Com es pot saber quanta població viu en un territori en un moment determinat? Qui s'encarrega de fer-ne el recompte? Quina utilitat té?

1 El padró d'habitants

Quan naixem o quan anem a viure en un altre municipi ens hem d'inscriure en el **padró municipal d'habitants** de l'ajuntament. Aquest acte s'anomena **empadronament**.

Què és el padró? És un formulari que cada persona ha d'omplir amb aquestes dades: nom i cognoms, sexe, adreça, data de naixement i lloc.

PADRÓ D'HABITANTS	
	Nom:
	Cognoms:
	Sexe: ☐ Home ☐ Dona
	Adreça:
AJUNTAMENT	Data i lloc de naixement:

Per què serveix? El padró és un recompte del nombre d'habitants del municipi i, per tant, serveix per saber quantes persones hi viuen.

Cal estar empadronat:

- Per tenir una plaça en un col·legi.
- Per utilitzar les instal·lacions esportives municipals.
- Per obtenir beques i ajudes de l'Ajuntament.
- Per votar en unes eleccions.

Per inscriure'ns en el padró o fer-hi canvis ens hem d'adreçar a l'Ajuntament del municipi.

1. Mira de saber quan et vas empadronar al municipi on vius i com ho vas fer.
2. Preguntem a la directora de l'escola per què cal presentar el certificat d'empadronament per matricular-se en un centre escolar.

42 Tema 3

	DIMENSIO	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	INDICADORS
ÀMBIT CONEIXEMENT DEL MEDI	Món actual	2. Interpretar...	<i>Consulteu la Gradació</i>
	Ciutadana	12. Participar...	

COMPETÈNCIA	INDICADORS	TASQUES I ACTIVITATS
TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ I COMPETÈNCIA DIGITAL	Ordenar i jerarquitzar la informació a partir de criteris establerts per facilitar-ne la comprensió i l'assimilació. Desenvolupar destreses per a la cerca, la selecció i el tractament de la informació.	Classificar les dades recollides fent l'enquesta del cens en un formulari. Act. 4. Interpretar correctament la informació recollida en el cens. Act. 4
AUTONOMIA I INICIATIVA PERSONAL	Elaborar plans i fixar metes que es concretin en projectes a desenvolupar. Reflexionar sobre un tema per elaborar-ne una opinió raonada.	Esbrinar dades sobre un mateix, com ara el moment en què va ser empadronat. Act. 1 Arribar a una conclusió adient a partir de les dades del cens. Act. 4
COMUNICACIÓ LINGÜÍSTICA	Construir un discurs ben estructurat, coherent i cohesionat.	Comentar per a quina finalitat pot servir la informació d'un cens. Act. 5

2 El cens de població

El padró recull les dades bàsiques de la població d'un municipi. Però..., i si volem obtenir-ne més informació? És per això que s'elaboren els **censos**.

Què és el cens? És una enquesta de població més completa que el padró, perquè es fa a tota la població d'un país i conté més dades: quantes persones formen la família, com és la casa on viuen, quins estudis tenen i en què treballen...

Per què serveix? Amb les dades del cens podem saber quanta població viu en una província, una Comunitat Autònoma o un país.

També podem saber en cada cas si hi ha més homes o més dones i quina edat tenen, el seu nivell d'estudis...

Amb la informació del cens es fan estudis i projectes de les necessitats de la població. Per exemple:

- Construir hospitals, escoles i carreteres.
- Preveure fons per a beques i pensions.

Els censos de població es fan cada deu anys.

3. Pregunta a la teva família quan va omplir un cens per darrera vegada i com ho va fer.

4. Ara elaborarem un cens entre tots els alumnes de la classe.

Centrarem el cens en un tema: quants nens i quantes nenes practiquen esport sortint de l'escola. Dividim la classe en tres grups:

- Un grup ha d'elaborar l'enquesta i fer-la als altres companys.
- Un altre grup ha d'interpretar les dades i extreure'n la informació: Quants alumnes hi ha a la classe? Quants fan esport? Hi ha més nenes que nens que fan esport? Quin és l'esport majoritari?
- El tercer grup ha de presentar les dades del cens i les conclusions a tots els companys.

5. Comenteu per a quina finalitat pot servir la informació d'aquest cens.

MODEL D'ENQUESTA

Nom _____

Edat Sexe H

Municipi _____

Fa esport Sí ☐ No ☐

Hores a la setmana 1 a 2 ☐ 3 a 4 ☐ 4 o més ☐

Modalitat

1. Bàsquet ☐	5. Futbol ☐
2. Handbol ☐	6. Voleibol ☐
3. Patinatge ☐	7. Natació ☐
4. Gimnàstica ☐	8. Tennis ☐

Altres _____

Tema 3 43

lloc i data de naixement, i l'adreça on viu.

- **Empadronar-se**: acte que es realitza en inscriure's al padró municipal d'habitantes de l'Ajuntament.
- **Cens**: és una enquesta de població més completa que el padró, ja que es realitza a tota la població d'un país i conté més dades: quantes persones formen una família, quins estudis tenen, en què treballen, etc.

2. Dividirem la classe en tres meitats i explicarem la tasca:

- Un primer grup haurà de crear una enquesta amb sis preguntes.

Poden ajudar-se amb alguns exemples esmentats en el llibre com: quantes persones formen la seva família, si viuen en un pis o en una casa, si practiquen esport després del col·legi, etc.

- El segon grup haurà de contestar-la i recollir les dades (per exemple, quatre alumnes viuen en un pis, sis en una casa, etc).
- El tercer i últim grup haurà d'extreure conclusions.

Un exemple de les deduccions que poden realitzar-se a partir de les dades de l'enquesta seria: la majoria de les persones que viuen a la ciutat, van en transport públic al col·legi.

Solució: Activitat en grup.

NAVEGUEM PER TICHING

- <http://www.tiching.com/686958> – Visitarem aquesta pàgina on trobarem una animació en castellà que explica molt clarament els conceptes de cens i padró i que ens en proporcionarà més dades. També ens presentarà l'Institut Nacional d'Estadística (INE).

Finalment, demanarem als alumnes que ens diguin quines noves dades han après i els animarem a participar.

LLIBRE DIGITAL

- **Activitats autocorrectives** que l'alumnat podrà resoldre individualment i comprovar si les solucions són correctes.
- **Activitats obertes** que l'alumnat podrà solucionar i el professor o professora corregirà posteriorment.

Activitats d'ampliació

1. Realitzarem als alumnes les preguntes següents:

- Saps on està situat l'Ajuntament de la teva ciutat / localitat?
- Has anat alguna vegada a l'Ajuntament? Per què hi vas anar? Com va ser l'experiència?
- A més d'inscriure'ns o fer canvis en el padró, quines altres coses et sembla que podem realitzar a l'Ajuntament?
- Per què et sembla que pot ser important el padró? I el cens?

Solució: Activitat col·lectiva

Orientacions didàctiques

■ En aquesta pàgina doble estudiarem una de les formes més habituals d'ordenar la població.

- Identificarem els diferents grups de població segons l'edat.
- Veurem com pot dividir-se la població segons el sexe.
- Analitzarem una piràmide de població.

Solucions de les activitats

1. Activitat personal. Deixarem uns dies perquè els alumnes tinguin temps suficient per realitzar la tasca.

Els alumnes presentaran una classificació que mostri les respostes a totes les preguntes plantejades.

Per corregir l'exercici, demanarem a un parell d'alumnes que presentin les seves conclusions davant la resta de la classe.

2. A la piràmide de població s'han representat 18 grups d'edat.

Aquests grups d'edat s'hauran anat agrupant en trams de cinc anys.

El grup d'edat en el qual hi ha més població és el que va de 0 a 4 anys.

En aquest grup d'edat hi ha més nens que nenes.

En el grup d'ancians hi ha més dones que homes.

Activitats de reforç

1. Dividirem la classe en dos grups. Cada un haurà de posar-se un nom relacionat amb el tema 5, per exemple: *Equip Padró* o *Equip Oceania*. Apuntarem els noms a la pissarra.

Demanarem als alumnes que tanquin els llibres. A continuació, realitzarem set preguntes. El primer equip que doni la resposta correcta, guanyarà un punt.

Les preguntes que realitzarem són les següents:

- Què es representa en l'eix vertical de la piràmide de població?

3 Descobreixo...

Com és la població

Per saber com és la població d'un territori la podem aplegar de diverses maneres.

Una de les més habituals és ordenar-la en funció del sexe i de l'edat.

La població segons l'edat

Per estudiar com és la població d'un territori segons l'edat se sol aplegar en intervals de cinc anys: de 0 a 4 anys, de 5 a 9 anys, de 10 a 14 anys...

A vegades la població d'un territori es classifica en tres grans grups: jove, adulta i anciana.

Població anciana:
de 65 anys i més

Població anciana

Són les persones de més de 65 anys, com, per exemple, alguns dels nostres avis i àvies.

Població adulta:
de 15 a 64 anys

Població adulta

Inclou la població que té entre 15 i 64 anys. Per exemple, els professors del col·legi i els pares i les mares.

Població jove:
de 0 a 14 anys

Població jove

Són les persones més petites de 14 anys, com els nens i les nenes que van a l'escola i a l'institut.

Serveix per saber...

- ✓ El nombre de persones que neixen durant un any o un període determinat de temps.
- ✓ El nombre de persones que ja tenen edat per anar a l'escola i a l'institut.

- ✓ El nombre de persones que hi ha jubilades, és a dir, que ja no treballen.
- ✓ El nombre de persones que hi ha en edat de treballar.

La població segons el sexe

La població d'un territori també es pot classificar segons el nombre d'homes i de dones que en formen part, és a dir, segons el **sexe**.

Serveix per saber...

- ✓ Quants homes i quantes dones viuen en un territori determinat.
- ✓ Quants nens i quantes nenes neixen en aquest mateix territori.

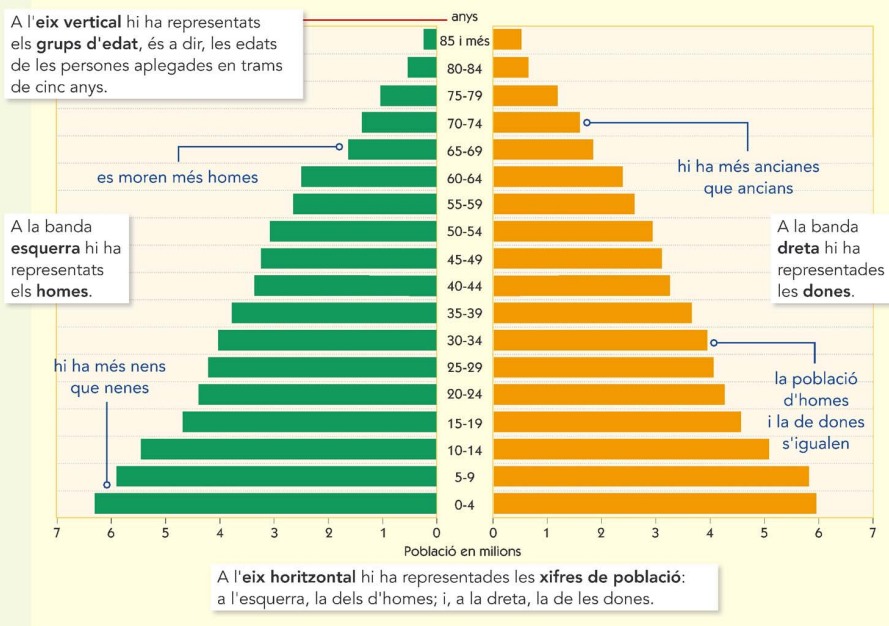
	DIMENSIO	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	INDICADORS
ÀMBIT CONEXEMENT DEL MEDI	Món actual	1. Plantejar-se... 2. Interpretar...	Consulteu la Gradació

COMPETÈNCIA	INDICADORS	TASQUES I ACTIVITATS
COMUNICACIÓ LINGÜÍSTICA	Comprendre el contingut del text i identificar-ne els elements clau.	Llegir i comprendre les explicacions sobre les piràmides de població. <i>Descobreixo...</i>
TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ I COMPETÈNCIA DIGITAL	Ordenar i jerarquitzar la informació a partir de criteris prèviament establerts per facilitar-ne la comprensió i assimilació. Interpretar i utilitzar diversos tipus de codis i llenguatges.	Classificar la informació sobre els membres de la família segons sexe i grups d'edat per constatar com es distribueix la població. Act. 1 Interpretar la informació continguda en la piràmide de la població per poder respondre les preguntes. Act. 2
COMPETÈNCIA MATEMÀTICA	Analitzar i comprendre informació estadística.	Calcular la distribució de la població en una piràmide per sexes i grups d'edat. Act. 1 i 2

La piràmide de població

Les dades de l'edat i el sexe dels habitants d'un territori es representen d'una manera gràfica a les **piràmides de població**. S'anomenen així perquè recorden la construcció que té aquesta forma.

Com és una piràmide de població? Quina informació en podem obtenir a partir de la seva observació?

1. Classifica els membres de la teva família segons el sexe i els grans grups d'edat en què es distribueix la població:
 - Hi ha més homes o més dones?
 - A quin grup d'edat hi ha més persones? Quantes n'hi ha?
 - A quin grup n'hi ha menys?
2. Observa la piràmide:
 - Quants grups d'edat hi ha representats? Com estan agrupats?
 - A quin grup d'edat hi ha més població? Hi ha més dones o més homes?
 - Al grup d'ancians hi ha més homes o més dones?

Tema 3 45

Solució: Els grups d'edat.

- A quina part es representen les dones?

Solució: Les dones es representen a la dreta.

- En quins tres grans grups sol classificar-se la població?

Solució: Població jove (de 0 a 14 anys), població adulta (de 15 a 64 anys), població anciana (65 anys i més).

- Per a quines tres coses serveix saber la població segons l'edat?

Solució: Per saber el nombre de persones que neixen en un any o altre període de temps, el nombre de persones que tenen edat d'anar a l'escola i el nombre de persones que ja no treballen.

- Com s'anomenen les persones que ja no treballen?

Solució: Jubilades.

- Per quines dues coses serveix saber la població segons el sexe?

Solució: Per saber quants homes i quantes dones viuen en un territori determinat, i quants nens i nenes neixen en aquest mateix territori.

- Per què els anomenem piràmides de població?

Solució: Perquè ens recorden la construcció feta amb aquesta forma.

NAVEGUEM PER TICHING

- <http://www.tiching.com/724832> - Per saber més sobre com s'elabora una piràmide de població, visitarem aquesta pàgina on trobarem una explicació molt detallada en forma de diapositives.

També, recomanem anar interpretant i comentant les dades dels gràfics amb els alumnes.

LLIBRE DIGITAL

- **Activitats autocorrectives** que l'alumnat podrà resoldre individualment i comprovar si les solucions són correctes.
- **Activitats obertes** que l'alumnat podrà solucionar i el professor o professora corregirà posteriorment.

Activitats d'ampliació

1. Dividirem la classe en grups de cinc o sis persones. Repartirem cartolines de DIN-A 3 a cada grup.

Explicarem la tasca i cada grup haurà de fer una piràmide de població seguint el model, però amb dades que ells mateixos inventaran.

Poden utilitzar diferents colors per representar homes i dones.

Un cop que hagin acabat, hauran d'extreure conclusions i apuntar-les a sota de la piràmide, per exemple: *Hi ha més nenes que nens*.

Finalment, cada grup podrà mostrar la seva piràmide i interpretar-la davant de la resta de la classe.

Orientacions didàctiques

■ En aquesta doble pàgina els alumnes descobriran com és la població de Catalunya:

- Analitzarem la distribució de la població a Catalunya.
- Estudiarem l'evolució de la població a Catalunya.

Solucions de les activitats

1. Els alumnes poden respondre el següent:

La major part de la població catalana es concentra a la ciutat de Barcelona i a la seva àrea metropolitana en ciutats com Badalona, Sabadell, Terrassa, L'hospitalet de Llobregat, Sant Cugat del Vallès i Mataró, entre d'altres.

2. Activitat personal. Proposem: Tarragona, Girona, Lleida, Reus i Vilanova i la Geltrú.
3. A Catalunya, l'any 2013 van néixer 71.493 persones i el nombre de defuncions va ser de 62.724 persones. El creixement natural de la població va ser de 8.769 persones. ($71.493 - 62.724 = 8.769$)

En aquest mateix any, el nombre de immigrants va ser de 85.908 persones i 106.657 van emigrar. El creixement migratori va disminuir en 20.749 persones. ($106.657 - 85.908 = 20.749$).

A Catalunya, l'any 2013 el creixement real de la població va ser negatiu. El nombre d'habitants va disminuir en 11.980 persones. ($20.749 - 8.769 = 11.980$).

4. Activitat personal. Els alumnes poden respondre:

L'any 2013 a Catalunya hi havia aproximadament 200.000 nens i nenes.

La població més nombrosa es troba en la població adulta, en els grups de 35-39 i 40-45 anys.

En el grup dels ancians hi ha més dones que homes.

La tendència és que cada any hi hagi menys naixements tal

4 Descobreixo...

Com es la població de Catalunya

Catalunya es un dels territoris més poblats d'Espanya i amb un nombre més gran d'habitants que viuen en ciutats.

Vols saber on es concentren els seus habitants? Creix molt o poc la població catalana? Com es distribueix segons l'edat?

Un territori molt poblat i urbà

- ✓ La població de Catalunya és d'uns 7.500.000 habitants. Aquesta xifra ens indica que de cada 100 persones que hi ha a l'Estat, 16 són catalanes.
- ✓ La majoria de la població catalana és **urbana** (8 de cada 10), és a dir, viu en municipis de més de 10.000 habitants. La població urbana treballa majoritàriament a la indústria, la construcció i els serveis.
- ✓ Una bona part dels habitants de Catalunya es concentra a la ciutat de Barcelona i la seva **àrea metropolitana**, on hi viuen gairebé 5 milions de persones.
- ✓ La població rural es escassa, viu en pobles i treballa en feines del camp, la pesca i també a la indústria i als serveis.

L'àrea metropolitana de Barcelona, la zona més poblada de Catalunya, està formada per ciutats com l'Hospitalet de Llobregat, Badalona, Sabadell, Terrassa i Santa Coloma de Gramanet.

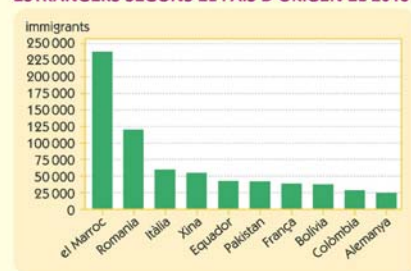
CIUTATS AMB MÉS HABITANTS EL 2013

Una població que creix poc

- ✓ La població de Catalunya ha crescut molt a les darreres dècades com a resultat de l'arribada d'immigrants procedents d'altres països del món.
- ✓ Actualment, 15 de cada 100 persones que viuen a Catalunya són nascudes a l'estranger.
- ✓ Els estrangers que viuen a Catalunya procedeixen de molts països del món, majoritàriament de Romania, el Marroc, Itàlia i la Xina.
- ✓ Tot i això, als darrers anys l'arribada d'immigrants s'ha frenat i la població catalana actualment està estancada.

ESTRANGERS SEGONS EL PAÍS D'ORIGEN EL 2013

46 Tema 3

	DIMENSIO	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	INDICADORS
ÀMBIT CONEIXEMENT DEL MEDI	Món actual	1. Plantejar-se... 2. Interpretar... 5. Valorar...	<i>Consulteu la Gradació</i>

COMPETÈNCIA	INDICADORS	TASQUES I ACTIVITATS
COMUNICACIÓ LINGÜÍSTICA	Construir un discurs ben estructurat, coherent i cohesionat.	Explicar de forma coherent i cohesionada quina és la tendència de la població catalana. Act. 4
TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ I COMPETÈNCIA DIGITAL	Interpretar i utilitzar diversos tipus de codis i llenguatges.	Identificar on es concentra la major part de la població catalana. Act. 1 Analitzar la piràmide de la població catalana. Act. 4
COMPETÈNCIA MATEMÀTICA	Analitzar i comprendre informació estadística.	Observar les dades de la població a Catalunya l'any 2013 i calcular el creixement natural migratori i real de la població. Act. 3
AUTONOMIA I INICIATIVA PERSONAL	Reflexionar sobre un tema per elaborar-ne una opinió raonada.	Justificar la tendència de la població catalana a partir de l'observació de dades. Act. 4

Què ens diu la piràmide població?

PIRÀMIDE DE POBLACIÓ DE CATALUNYA L'ANY 2013

- ✓ La piràmide de població de Catalunya de l'any 2013 ens mostra un descens del nombre de naixements. Aquesta tendència és generalitzada desde fa ja alguns anys.
- ✓ La població adulta és la més nombrosa, i destaquen els grups de 35-39 anys i 40-45 anys, tant pel que fa als homes com a les dones.
- ✓ En el grup dels ancians hi ha més dones que homes.
- ✓ Als propers anys hi haurà cada vegada més població en els grups alts dels adults i en el dels ancians.
- ✓ Com que cada any hi ha menys naixements la població creixerà molt poc i fins i tot d'aquí uns anys pot haver-hi menys habitants que avui.

1. Observa el mapa i digues on es concentra la major part de la població catalana.
2. Enumera cinc ciutats importants que no estiguin a l'àrea metropolitana de Barcelona.
3. Observa les dades de la població de Catalunya l'any 2013 i calcula el creixement natural, migratori i real de la població:

Naixements:
71 493

Defuncions:
62 724

Immigrants:
85 908

Emigrants:
106 657

4. Observa la piràmide:
 - Quants nens i quantes nenes entre 0 i 4 anys hi havia aproximadament a Catalunya l'any 2013?
 - En quin dels tres grans grups d'edat de la piràmide hi ha més població?
 - Observes alguna diferència important segons el sexe en els diferents grups d'edat?
 - Creus que la tendència de la població catalana és que cada any neixin més nens i nenes o menys? Raona la teva resposta posant exemples de la piràmide.

Tema 3 47

com demostra la base de la piràmide on podem observar que els darrers anys s'ha anat reduint.

Activitats de reforç

1. Indicarem als alumnes que observin el gràfic d'aquesta doble pàgina on podem observar l'evolució del nombre d'immigrants segons el país d'origen l'any 2013.

En acabat, farem aquestes preguntes i comentarem les respostes plegats:

- De quins països procedeixen els immigrants que viuen a Catalunya?
- De quins dos països venen la majoria?
- Quants immigrants provenien del Marroc l'any 2013? I de Romania?
- A quins continents estan els països d'origen dels immigrants que hi ha a casa nostra?

Solució:

- Els immigrants de Catalunya procedeixen del Marroc, Romania, Itàlia, Xina, Equador, Pakistan, França, Bolívia, Colòmbia i Alemanya.
- La majoria venen del Marroc i Romania.
- L'any 2013 hi havia més de 225.000 immigrants del Marroc. Els immigrants de Romania superaven els 100.000.
- Els països d'origen dels immigrants que hi ha a casa nostra pertanyen a Europa (Romania, Itàlia, França, Alemanya), Àfrica (Marroc), Amèrica (Equador, Bolívia, Colòmbia) i Àsia (Xina i Pakistan).

NAVEGUEM PER TICHING

- <http://www.tiching.com/727968> – Proposta d'activitats al voltant de la població de Catalunya: creixement, característiques, distribució...

Els alumnes podran ordenar frases per obtenir un resum teòric, organitzar les dades que indiquen la població dels diferents territoris, identificar els llocs més poblats de Catalunya i altres exercicis que tenen com a objectiu que l'alumne adquireixi algunes nocions de la demografia del seu entorn.

LLIBRE DIGITAL

- *Activitats autocorrectives* que l'alumnat podrà resoldre individualment i comprovar si les solucions són correctes.
- *Activitats obertes* que l'alumnat podrà solucionar i el professor o professora corregirà posteriorment.

ANOTACIONS

Orientacions didàctiques

■ En aquesta pàgina doble repasarem tot allò après en aquest tema:

- Copiarem un mapa conceptual al quadern.
- Completarem una sèrie de frases amb les paraules que hi falten.
- Introduïrem dades en un text de manera que tingui sentit.
- Observarem la distribució de la població espanyola amb un mapa de la península de nit.
- Raonarem amb un joc.

Solucions de les activitats

1. Activitat personal.

Abans que els alumnes comencin a copiar als seus quaderns, aprofitarem l'activitat per repassar breument els conceptes que apareixen al mapa.

Animarem a tots els alumnes a participar.

2. Els alumnes hauran de copiar i completar les frases de la manera següent:

La població s'estableix de manera *desigual* sobre el territori. Per viure-hi, els éssers humans trien les zones *a prop dels rius, a la vora de la costa, als territoris de relleu pla* i les grans ciutats.

Els tres continents amb més habitants són *Àsia, Àfrica i Amèrica*.

La natalitat i la *immigració* fan augmentar la població d'un lloc, mentre que la *mortalitat* i l' *emigració* fan que disminueixi.

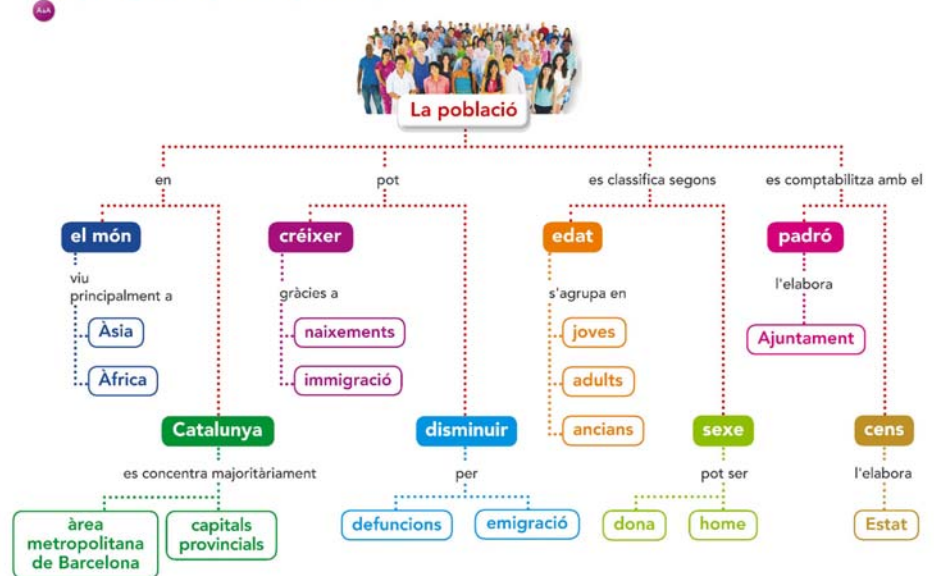
El recompte de la població d'un municipi es fa per mitjà del *padró*.

Saber com es distribueix la població segons l'edat permet tenir informació sobre *el nombre de persones que neixen en un any, el nombre de persones que tenen edat d'anar a l'escola i el nombre de persones jubilades*.

Conèixer la distribució de la ma-

Repaso el que he après

1. Copia aquest mapa conceptual al quadern.

2. Copia-ho i completa-ho al quadern.

- La població s'estableix de manera ... en el territori. Per viure-hi els éssers humans trien les zones ...
- Els tres continents amb més habitants són ... i ...
- La natalitat i la ... fan augmentar la població d'un lloc, mentre que la ... i l'... fan que disminueixi.

- El recompte de la població d'un municipi es fa per mitjà del ...
- Saber com es distribueix la població segons l'edat permet tenir informació sobre ... i ...
- Conèixer la distribució de la mateixa població segons el sexe dels habitants serveix per ... i ...
- La piràmide d'edats és una representació gràfica de la població d'un lloc segons l'... i el ...

3. Descobreix les dades del text.

- Copia el text següent i completa'l amb les xifres que hi ha a continuació perquè s'entengui:

62724

8769

2013

71493

- L'any ... el creixement natural de la població catalana va ser positiu. Es van enregistrar ... naixements i ... defuncions, cosa que va comportar un creixement de ... habitants.

48 Tema 3

	DIMENSIO	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	INDICADORS
ÀMBIT CONEIXEMENT DEL MEDI	Món actual	1. Plantejar-se... 2. Interpretar... 5. Valorar...	Consulteu la Gradació

COMPETÈNCIA	INDICADORS	TASQUES I ACTIVITATS
COMPETÈNCIA MATEMÀTICA	Aplicar càlculs matemàtics en el coneixement i les dades de la realitat.	Completar els espais buits amb les xifres corresponents. Act. 3
APRENDRE A APRENDRE	Organitzar la informació amb diverses formes d'esquematzar, sintetitzar i exposar els continguts. Completar dades o paraules que falten en un text. Establir equivalències i altres relacions entre elements.	Copiar el mapa conceptual de la unitat al quadern. Act. 1 Competar els espais buits amb els conceptes treballats. Act. 2 Jugar i raonar quina de les paraules del grup no hauria de ser-hi. Act. 5
TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ I COMPETÈNCIA DIGITAL	Interpretar i utilitzar diversos tipus de codis i llenguatges.	Interpretar la informació lumínica d'en un mapa la Península Ibèrica. Act. 4

- 4. Mira aquesta foto de nit de la Península Ibèrica i contesta les preguntes.

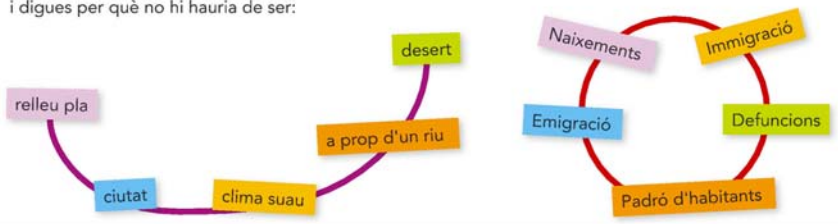

- On hi ha més concentració de llum a Espanya?
- A quina zona de Catalunya correspon el punt de llum més gran?
- A on correspon el gran punt de llum que es veu al centre de la Península?
- Identifica a quines ciutats corresponen les taques numerades al mapa.

JUGANT TAMBÉ S'APRÈN

5. Raona.

A cada sèrie hi ha una paraula que no segueix la lògica. Troba quina és i digues per què no hi hauria de ser:

Tema 3 49

NAVEGUEM PER TICHING

- http://www.tiching.com/727969 - Aquest vídeo ens mostra l'evolució de la piràmide de població a Espanya des de 1995 i fa una previsió de com serà els propers il·lustres.

Ens fixarem especialment cada vegada que la piràmide canviï de forma significativament i comentarem i interpretarem les dades amb els alumnes.

LLIBRE DIGITAL

- Activitats autocorrectives** que l'alumnat podrà resoldre individualment i comprovar si les solucions són correctes.
- Activitats obertes** que l'alumnat podrà solucionar i el professor o professora corregirà posteriorment.

teixa població segons el sexe dels habitants serveix per *saber quants homes i quantes dones viuen en un territori determinat i quants nens i nenes hi ha en aquest mateix territori*.

La piràmide d'edats és una representació gràfica de la població d'un lloc segons l'edat i el sexe.

- L'any 2013, el creixement natural de la població catalana va ser positiu. Es van enregistrar 71.493 naixements i 62.724 defuncions, cosa que va comportar un creixement de 8.769 habitants.
- A Espanya hi ha més concentració de llum a la Comunitat de Madrid i al litoral mediterrani. És on es concentren les ciutats més grans com ara Madrid, Barcelona i València.
 - A Catalunya, el punt de llum més gran correspon a la ciutat de Barcelona i l'àrea metropolitana.
 - El gran punt de llum que es veu al centre de la Península correspon a la ciutat de Madrid.
 - 1: Bilbao, 2: Gijón, 3: A Coruña, 4: Zaragoza, 5: València, 6: Sevilla, 7: Palma de Mallorca.

- Solució: a la primera sèrie (a l'esquerra), es mostren un grup de paraules que representen les causes per les quals la població tendeix a situar-se en un territori: relleu pla, ciutat, clima suau i proximitat a un riu.

La paraula que no segueix la lògica és, per tant, *desert*.

A la segona sèrie (a la dreta), es mostren un grup de paraules que representen les causes per les quals la població varia: naixements, immigració (augment de la població), emigració i defuncions (disminució de la població).

La paraula que no segueix la lògica és, per tant, *padró d'habitants*.

ANOTACIONS
